

Udpegelsen har alene vejledende betydning, men som udgangspunkt bør fogedretten ved beskikkelse efter § 18, stk. 2, af en advokat i en bortførelsessag vælge advokaten fra kredsen af udpegede advokater, medmindre den, der anmoder om tilbagegivelse af barnet, ønsker en anden advokat beskikket. Advokater, der er udpeget efter den foreslåede bestemmelse, har som udgangspunkt pligt til at lade sig beskikke i den enkelte sag, når fogedretten anmoder dem herom efter § 18, stk. 2. Samtidig bør fogedretten som udgangspunkt kun beskikke advokater med kontor i nærheden af den pågældende retskreds.

Udpegelse af advokater efter bestemmelsen vil til lige finde anvendelse ved beskikkelse af advokat i sager om at erklære udenlandske foranstaltninger eksigible efter Haagerbørnebeskyttelseskonventionens artikel 26, jf. lovforslagets § 5, stk. 2.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, pkt. 4.3.

Til § 14

(lov om indgåelse og opløsning af ægteskab)

Som anført i bemærkningerne til lovforslagets § 12 (retsplejeloven) skal alle sager om separation eller skilsmisse pr. 1. januar 2007 indledes i statsforvaltningerne. I lyset af dette indeholder den foreslåede nye bestemmelse i ægteskabslovens § 43 a, stk. 1, sammenholdt med lovforslagets § 12, nr. 2, (forslag til ændring af retsplejelovens § 448 c, stk. 1,) et forslag, der skal sikre sammenhængen mellem reglerne om international kompetence for domstolene og statsforvaltningerne i disse sager. Dette gennemføres ved, at der i ægteskabsloven indsættes en bestemmelse (den foreslåede nye § 43 a, stk. 1), hvorefter statsforvaltningerne kun kan behandle sager om separation eller skilsmisse, hvis betingelserne i retsplejelovens § 448 c, stk. 1 og 3, er opfyldt.

De gældende regler for statsamternes internationale kompetence til at behandle sager om separation eller skilsmisse findes i dag i § 5 i bekendtgørelse nr. 1202 af 8. december 2004, der er udarbejdet i overensstemmelse med retsplejelovens § 448 c, stk. 1. Efter denne bestemmelse kan en sag om separation eller skilsmisse behandles i Danmark, hvis sagsøgte har bopæl i Danmark, hvis sagsøgeren har bopæl her og enten har boet her i de sidste 2 år eller tidligere har haft bopæl her, hvis begge parter har dansk statsborgerret og sagsøgte ikke modsætter sig sagsanlægget, hvis en af parterne har dansk statsborgerret, og det godtgøres, at den pågældende på grund af sin statsborgerret ikke vil

kunne få behandlet en sag om separation eller skilsmisse i det land, hvor den pågældende har bopæl, eller hvis der søges skilsmisse på grundlag af en dansk separation meddelt inden for de sidste fem år.

Efter lovens § 448 c, stk. 3, kan kompetencereglerne i § 448 c, stk. 1, fraviges ved overenskomst med fremmed stat. Dette er sket ved Den Nordiske Ægteskabskonvention. Den foreslåede henvisning til retsplejelovens § 448 c, stk. 3, medfører, at statsforvaltningernes internationale kompetence ligeledes vil være reguleret af denne overenskomst og af eventuelle kommende overenskomster.

Forslaget indebærer, at det afgørende for danske myndigheders internationale kompetence i separations- og skilsmissesager er forholdene på tidspunktet for statsforvaltningens modtagelse af sagen. Den omstændighed, at forholdene ændres under statsforvaltningens behandling af en sag om separation eller skilsmisse, f.eks. at en af parterne flytter fra Danmark, medfører således ikke, at danske myndigheder mister kompetencen til at behandle sagen, hvis det ikke lykkes at finde en mindelig løsning på sagen, og statsforvaltningen derfor – efter anmodning fra en af parterne – indbringer sagen for retten, jf. lovens § 43. Tilsvarende princip følger for domstolenes vedkommende af retsplejelovens § 235, jf. § 348.

Indbringes sagen for retten, og finder retten, at der ved separations- eller skilsmissesagens begyndelse i statsforvaltningen ikke var international kompetence til at behandle den, vil retten kunne afvise sagen.

Som konsekvens af den foreslåede § 43 a, stk. 1, foreslås indledningen til retsplejelovens § 448 c, stk. 1, ændret, således at bestemmelsen regulerer, hvornår sag om separation, skilsmisse m.v. kan behandles i Danmark, jf. forslaget § 12, nr. 2, og til bemærkningerne hertil.

Afviser statsforvaltningen at behandle en sag om separation eller skilsmisse under henvisning til, at sagen ikke opfylder betingelserne i stk. 1, skal statsforvaltningen efter den foreslåede stk. 2 indbringe sagen for retten, hvis en af parterne anmoder herom. Hvis retten finder, at der er kompetence til at behandle sagen i Danmark, hjemvises sagen som udgangspunkt til fornyet behandling i statsforvaltningen.

Det bemærkes, at statsforvaltningen endvidere efter en konkret vurdering vil kunne afvise at behandle en sag, hvis der allerede verserer en sag om samme spørgsmål i et andet land, jf. om litispændens på forældremyndighedsområdet de almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.2.1.